

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobcu : **D., a.s., O.**, proti žalovanému : **J. C.**, bývajúcí v G., prechodne bývajúcí v G., **o zaplataenie 1 414,- Sk istiny s prísl.**, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 11 C 129/2007, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava IV z 10. januára 2008 sp. zn. 11 C 129/2007,

t a k t o :

Z r u š u j e uznesenie Okresného súdu Bratislava IV z 10. januára 2008 sp. zn. 11 C 129/2007 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Spišská Nová Ves platobným rozkazom z 4. augusta 2006 č.k. 4 Ro 199/2006-6, ktorý bol žalovanému doručený 27. apríla 2007, žalovanému uložil, aby do 15 dní odo dňa doručenia platobného rozkazu zaplatil D., a.s., O., sumu 1 414,- Sk a nahradil trovy konania vo výške 2 080,- Sk právnenmu zástupcovi žalobcu alebo aby v tej istej lehote podal odpor.

Odpor žalovaného z 10. mája 2007 spolu so žiadosťou o oslobodenie od platenia súdneho poplatku za podanie odporu proti platobnému rozkazu (č.l. 25 spisu) bol Okresnému súdu v Spišskej Novej Vsi doručený 14. mája 2007. O žiadosti však Okresný súd nerozhodol, pretože dňa 17. mája 2007 celý spisový materiál predmetnej veci z dôvodu miestnej príslušnosti podľa § 105 ods. 2 O.s.p. postúpil Okresnému súdu Bratislava IV (v tom čase mal žalovaný prechodný pobyt v B.).

Okresný súd Bratislava IV dňa 3. júla 2007 zaslal žalovanému tlačivo „Potvrdenie osobných a majetkových pomerov“ s výzvou, aby ho potvrdené predložil súdu do 10 dní od doručenia (č.l. 33, 35 spisu), žalovaný si však v odbernej lehote zásielku neprevzal (zásielka bola zaslaná doporučene, bola uložená na pošte 6. júla 2007 a vrátená súdu 26. júla 2007).

Uznesením z 10. januára 2008 č.k. 11 C 129/2007-45, ktoré nadobudlo právoplatnosť 30. januára 2008, Okresný súd Bratislava IV následne vyzval žalovaného, aby zaplatil súdny poplatok za odpor vo výške 500,- Sk do 10 dní od doručenia výzvy.

Proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava IV z 10. januára 2008 č.k. 11 C 1209/2007-45, ktoré nadobudlo právoplatnosť 30. januára 2008 podal dňa 11. júna 2008 mimoriadne dovolanie generálny prokurátor, ktorého prípustnosť a opodstatnenosť vyvodzoval z ustanovenia § 243e ods. 1, § 243f ods. 1 písm. a/ a § 237 písm. f/ O.s.p. s odôvodnením, že Okresný súd žalovanému odňal možnosť konať pred súdom. Navrhol preto napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

Navrhovateľ vo vyjadrení zo dňa 25. júla 2008 navrhol, aby súd zaviazal žalovaného na úhradu pohľadávky.

Žalovaný v podaní zo dňa 23. júna 2008 sa pripojil k mimoriadnemu dovolaniu, pretože v konaní na okresnom súde boli hrubo porušené jeho zákonné práva, ktoré okrem iného garantuje aj Ústava Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že mimoriadne dovolanie proti právoplatnému uzneseniu súdu prvého stupňa bolo podané včas a že ide o rozhodnutie, proti ktorému je podľa ustanovenia § 243e ods. 1 O.s.p. tento opravný prostriedok prípustný, preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v zmysle ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p. bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

Podľa § 1 O.s.p. Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv

a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovanie zákonov, na čestné plnenie povinnosti a na úctu k právam iných osôb.

Podľa § 2 O.s.p. v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, uskutočňujú výkon rozhodnutí, ktoré neboli splnené dobrovoľne, a dbajú pritom na to, aby nedochádzalo k porušovaniu práv a právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb a aby sa práva nezneužívali na úkor týchto osôb.

Podľa § 3 O.s.p. občianske súdne konanie je jednou zo záruk zákonnosti a slúži na jej upevňovanie a rozvíjanie. Každý má právo domáhať sa na súde ochrany práva, ktoré bolo ohrozené alebo porušené.

Podľa § 138 ods. 1 O.s.p. na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

Vyššie uvedenými ustanoveniami zákonov sa však okresný súd dôsledne neriadil.

Povinnosťou súdu v tejto veci bolo o žiadosti (návrhu) žalovaného z 10. mája 2007 o oslobodenie od platenia súdneho poplatku za podaný odpor rozhodnúť. Až následne v prípade zamietavého uznesenia, by súd mohol vyzvať žalovaného na zaplatenie súdneho poplatku. Pokiaľ súd nerozhodol o návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov, nemožno vyzvať účastníka konania, aby v určenej lehote súdny poplatok zaplatil (R 22/71, R 14/76).

V tejto súvislosti nie je podstatné, že žalovaný nereagoval na výzvu súdu, ktorú mu súd zaslal spolu s tlačivom – podkladom pre rozhodnutie o žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov. Táto skutočnosť súd nezbavila povinnosti o návrhu účastníka konania rozhodnúť.

Tým, že súd o návrhu žalovaného nerozhodol a následne ho uznesením vyzval pod hrozbou vymáhania poplatku na jeho zaplatenie, odňal účastníkovi konania možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Tieto skutočnosti založili opodstatnenosť mimoriadneho dovolania podľa § 243e ods. 1 v spojení s § 243f ods. 1 písm. a/ a § 237 písm. f/ O.s.p. Preto rozhodnutie okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie Okresnému súdu Bratislava IV (§ 243b ods. 1, 3 O.s.p.) s tým, že právny názor vyslovený v tomto uznesení je preň záväzný.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. septembra 2009

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Emília Kišacová